

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E Info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			G19-001677	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
A.P.M.A.F. Bergmans		Griffie	(0174) 673089	05-07-2019
ONDERWERP				
Raadsconferentie van 14-06-2019				

Geachte heer, mevrouw:

Hierbij laat ik u weten dat ik met plezier terugkijk op onze onlangs gehouden werkconferentie voor de raad. Een werkconferentie die wat mij betreft goed is verlopen en inspiratie heeft opgeleverd om met elkaar verder te werken aan de toekomst van onze gemeente. Voordat ik daar verder op inga, tref u aangehecht alvast aan een door de gespreksleider van deze conferentie verzorgd samenvattend verslag in woord en beeld.

Een conferentie die ons in het eerste deel stof tot nadenken heeft opgeleverd over hoe de rol van de raad in het besluitvormingsproces passend bij de tijd is in te vullen. Maar ook over hoe dit bij een bestuursorgaan past dat gevraagd wordt om vanuit een geïntegreerde afweging tot gemeenschappelijk gedragen besluitvorming te komen ten behoeve van het algemeen belang van de gemeente Westland. Immers: samen en rekening houdend met anderen kom je, ook in je relatie met de samenleving verder. Dat dit alles enkel tot bloei kan komen in een daarbij behorende en ook door u gewenste bestuurscultuur behoeft wat mij betreft geen nader betoog en ik volsta hier met te verwijzen naar de door uw raad zelf vastgestelde profielschets.

Vanuit deel een hebben we vervolgens in het tweede deel gesproken over hoe dit zou zijn te vertalen naar meer concrete werkafspraken voor de praktijk in dat proces van besluitvorming en wel aan de hand van diverse aan u gepresenteerde uitspraken c.q. stellingen.

Kortom: genoeg stof tot nadenken om alvast aan de hand van dit tweede deel tot hernieuwde en eigentijdse afspraken te komen met elkaar. Ik zal dan ook een werkgroep vanuit de raad formeren om de uitwerking van dit tweede deel verder ter hand te nemen en om met concrete voorstellen in uw richting te komen.

Wat het ook zonder meer interessante eerste deel betreft: ook dat verdient een vervolg zoals ik aangaf aan het slot van de conferentie. Ik neem daaromtrent op korte termijn contact op met de fractievoorzitters voor een direct na afloop van de komende zomervakanties te houden vervolgoverleg samen met onze moderator.

Tot zover even voor dit moment; heeft u in dit stadium mogelijk nog vragen, neemt u dan gerust contact op met ondergetekende of uw griffier.

Met vriendelijke groet,

B.R. Arends,
Burgemeester

bijlage:

verslag.

cc:

college
steunraadsleden.

Alleen ga je sneller, samen kom je verder

Vrijdag 14 juni 2019 heeft een raadsconferentie plaatsgevonden in Evenementenlocatie de Rank in de Lier. Geïnitieerd door burgemeester Bouke Arends en raadsgriffier Funs Bergmans, is door WagenaarHoes organisatieadvies deze raadsconferentie voorgezeten en begeleid. De conferentie vormt een onderdeel in de begeleiding van rol besef en rolontwikkeling van raad en college om te komen tot een verdere professionalisering. De conferentie is bezocht door in totaal ca. 30 deelnemers vanuit de raad, resp. het college.

1. Wat vooraf ging

Ter voorbereiding van de conferentie is door Harry Ter Braak, adviseur en vennoot van organisatieadviesbureau WagenaarHoes, een reeks korte interviews gehouden met de burgemeester, alle fractievoorzitters, wethouders, en de gemeentesecretaris. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in mei/juni 2019 met als doel, naast het creëren van de juiste vertrouwensbasis, inzicht te krijgen in wat de diagnose en het tempo van de ontwikkeling zou kunnen zijn. De uitkomsten van de gesprekken hebben vervolgens de basis gevormd voor het conferentieprogramma, dat is voorbesproken met de fractievoorzitters.

Opening Harry ter Braak

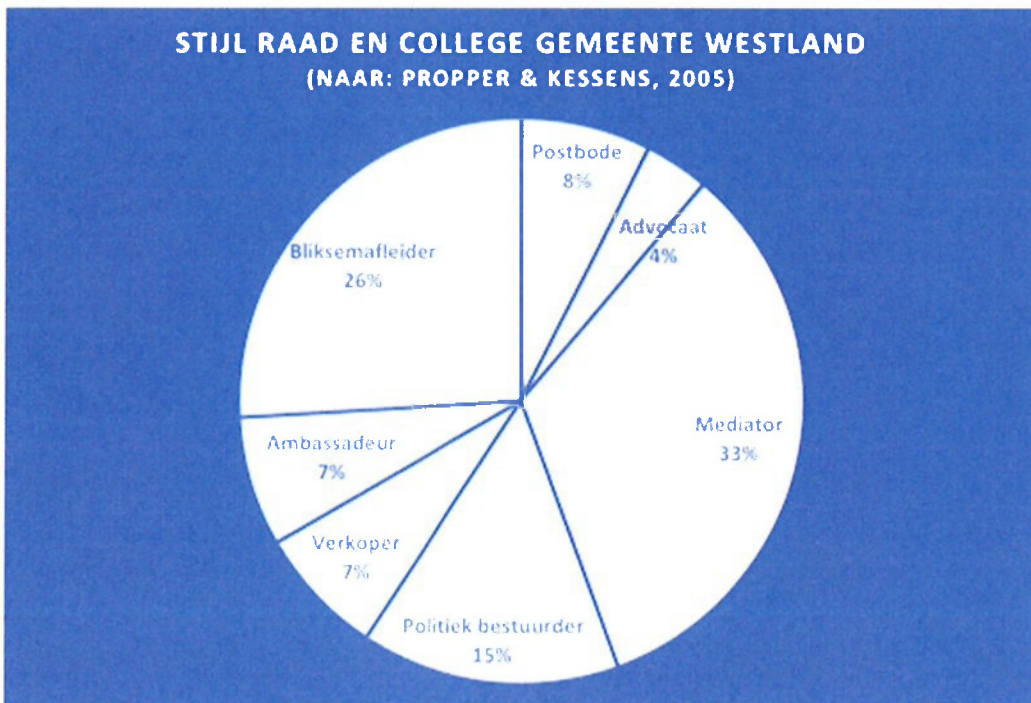
2. De conferentie 'alleen ga je sneller, samen kom je verder'

Vanaf half negen 's ochtends werden de conferentiebezoekers ontvangen in de Rank in De Lier. Rond 9 uur opende de burgemeester de conferentie met een woord van welkom, een verwijzing naar de opdracht uit de profielschets die hij bij zijn aanstelling van de raad had meegekregen, en nodigde alle aanwezige conferentiegangers uit tot een constructieve en plezierige dag samen.

Hierop nam Harry ter Braak het woord als dagvoorzitter en begeleider van de conferentie. Tijdens de inleiding werd het doel van de conferentie nogmaals uiteengezet, namelijk om samen te leren en samen tot voorstellen te komen waarmee de raad zichzelf verder kan ontwikkelen.

Een drietal trends hebben momenteel invloed op de rol van de raad: de participatieve democratie, maatwerk en meerschalgheid. Alle drie zijn van invloed op de rol van de huidige volksvertegenwoordiger.

In de voorbereiding was het Harry duidelijk geworden dat er soms heel normatief verschillende beelden bestaan over wat een goed raadslid is. Om het huidige gedrag en de stijl van de individuele raads- en collegeleden helder te krijgen is een kleine test gedaan, gebruikmakend van de 7 stijlen van Propper en Kessens (2015; zie bijlage voor een toelichting). Iedere aanwezige werd verzocht een korte vragenlijst in te vullen. Op basis hiervan kon de individuele voorkeurstijl worden gevonden: zie hieronder een visuele weergave van de door iedere aanwezige ingevulde stijl vragenlijst.

Stijl raad- en collegeleden gemeente Westland (14 juni 2019)

Na een korte reflectie op de verschillende persoonlijke stijlen van de verschillende leden, maar ook het gedeelde besef dat ieder raadslid een deel van die stijlen vertegenwoordigt en ze alle relevant zijn om samen een goede raad te zijn, kwam het volgende onderwerp ter tafel: het spel in de raad. In de raad komen politieke en bestuurlijke kwesties samen die elk hun eigen dynamiek kennen. Daar waar binnen de **politiek** het **maatschappelijk conflict** de basis vormt, is binnen het **bestuur** juist **consensus waar voor iedere inwoner een herkenbare plek moet kunnen zijn**, het uitgangspunt. Deze twee kennelijke uitersten kunnen desalniettemin samengaan als er overeenstemming is over gedeelde waarden, normen en moraal binnen democratie en bestuur.

Je kan samen het beste je rol als raadslid uitoefenen als je gedeelde niet politieke spelregels hebt, zodat het debat kan gaan over de verschillen om deze dan uiteindelijk bij elkaar te brengen in conclusies waarin iedereen die een plek geeft.

De aanwezige conferentieleden werd gevraagd om in verschillende subgroepen met elkaar in gesprek te gaan over deze gedeelde democratische en bestuurlijke waarden, waarbij een lijst met 10 vooraf gedefinieerde waarden als referentiekader kon worden gebruikt. Per subgroep zijn de volgende vragen besproken:

- Gedeelde waarden in de raad?
- Gedeelde waarden met het college?
- Waarmee stoppen of wat veranderen?

Harry gaf suggesties mee voor de te hanteren waarden. De verschillende groepen hebben na een gesprek van ca 45 minuten elk op een A4 de door hen verschillende besproken punten genoteerd en waar nodig kort toegelicht. In de daaropvolgende koffiepauze zijn deze A4'tjes door Harry ter Braak samengevat.

Als samenvatting van de verschillende gesprekken in de subgroepen werden een aantal gedeelde waarden onderkend. Als cruciale kernwaarde kwam in de diverse groepen naar voren het algemeen belang van Westland voorop te stellen. Daarnaast werden ook genoemd 'positiviteit' en het belang naar elkaar te luisteren i.p.v. verregaand 'duelisme'. Van groot belang werd ook gezien de 'betrokkenheid bij visievorming'. Dit zou op zijn beurt kunnen borgen dat zaken eerder worden 'opgelost' dan 'opgeklopt'. In de dialoog tussen de verschillende partijen en groepen werd verder als belangrijk gezien dat niet van elk punt een politiek punt wordt gemaakt. Dit maakt de besluitvorming, het maken van keuzes en de uitvoering en acceptatie van lastige dossiers een stuk eenvoudiger. Ook geduld bewaren blijft een belangrijke waarde en dan met name in combinatie met het stoppen van gedrag en uitingen waarbij mensen persoonlijk dreigen te worden. Tot slot de waarschuwing vooral ervoor te waken dat individuele meningen worden gegeneraliseerd als 'enige waarheid'. Het college kan winnen als hij zijn oor eerder te luister legt bij alle fracties, daar iets mee doet en eraan bijdraagt dat ook de niet- college fracties kunnen anticiperen op wat er gaat komen. Het college kan de raad beter meenemen in "het waarom" van veranderende aanpakken zoals recent bij de positionering van de Voorjaarsnota. In de afsluiting werd terecht nog eens gememoreerd dat er gezien de hoeveelheid hamerstukken in de raad, er ook veel samen goed gaat en dat de raad daar misschien in de communicatie en beeldvorming meer aandacht aan zou kunnen geven.

3. Ideeën hoe het anders kan

Tijdens de interviews voorafgaand aan de conferentie is door Harry gevraagd een idee aan te geven 'hoe het anders / beter kan': in totaal zijn 17 verschillende ideeën verzameld vanuit de diverse gesprekken.

Als slotactiviteit van de conferentie werd eenieder gevraagd zijn /haar individuele mening te geven over de verschillende geopperde ideeën in de vorm van een 'post-it' met de opmerking 'eens', 'oneens' of eventueel ander commentaar. Voor een volledig overzicht van alle ideeën en commentaar van de conferentieleden, zie de bijlage.

Recapitulerend kunnen de voorstellen in een aantal categorieën worden ingedeeld: zie hieronder.

In de categorie 'geen verder punt van discussie/redelijk unaniem' zijn de volgende ideeën genoemd:

- Presidium van commissie/raadsvoorzitter(s)
- 'Right to challenge' en burgerinitiatieven mogelijk maken
- Kaderstellende rol van de raad versterken en daartoe proces opstarten
- Advies aan het college de raad vooraf mee te nemen in andere werkwijzen
- "Beeldvorming oordeelsvorming besluitvorming" op een betere manier organiseren met meer oog voor een goed proces en de fasen die daarin te onderkennen zijn.
- Moties vreemd aan de dag bespreken "in principe" in de eerstvolgende commissievergadering en stemmen in daar opvolgende raadsvergadering. Uitzonderingen op bijzondere actualiteiten waar iedereen zich in kan vinden moeten mogelijk blijven

In de categorie 'vrijwel overwegend mee eens/verdient nadere uitwerking' zijn de volgende ideeën genoemd:

- Vragenronde/rondvraag raad afschaffen en introduceren Vragenhalfuurtje aan het begin van de agenda over actuele kwesties. Tegelijkertijd werd hier de opmerking gemaakt dat deze twee gedachten apart beschouwd zouden moeten worden.
- Vragen uitleg en technische ambtelijke bijstand vallen sinds kort onder Verordening ambtelijke bijstand en kan dus uit art 43 RvO
- Moties en amendementen vrijdag 12 uur voor de raad van dinsdag aanleveren (griffie zet die maandag op lbabs)
- Onderscheid werk afspraken (bestuurlijk niet politiek) en debat (politiek) maken
- Afschaffen bestuurlijk vooroverleg, college verantwoordelijk voor voorbereiding, presidium voor agendering

- Inloopbijeenkomsten voor raad en inwoners voorafgaand aan commissievergaderingen organiseren
- Inspraakrecht alleen in de commissies en niet in de raad

Deze ideeën zouden meegenomen kunnen worden bij de verdere uitwerking van de voorstellen ter versterking van de rol van de raad en de manier waarop processen rond beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming georganiseerd kan gaan worden.

In de categorie 'overwegend mee oneens' zijn genoemd:

- Presidium openbaar? Nee!
- Werkgroepen en raadsinformatieavonden afschaffen
- Spreektijd per agendapunt

Ook is gezegd dat misschien nog eens doorgesproken moet worden over werkgroepen en raadsinformatieavonden en de alternatieven die er zijn om serieus op vergadertijd te besparen.

Vervolgens de categorie 'volledig mee oneens':

- Advies aan het college om te komen met een echt collegewerkprogramma

Tor slot nog enige additionele ideeën:

- Kunnen we nadenken over 1 avond per week en alle afzonderlijke avondbijeenkomsten laten vervallen?
- Kunnen we nadenken over effectiever vergaderen qua inhoud en structuur en wie doet een voorzet?
- Vaker informeel overleg fractievoorzitters over lopende zaken; informatief i.p.v. politiek

Resumerend zou voor dit moment mogen worden gesteld dat het merendeel van de voorgestelde verbeter-ideeën positief is ontvangen, en een aantal ideeën niet op veel steun kon rekenen. Verdere bespreking en uitwerking lijkt gepast om tot andere werkwijzen te komen.

Kortom, met deze constatering voor dat moment kon de conferentie succesvol worden afgesloten. Na een dankwoord van burgemeester Bouke Arends, zijn voorstel om met ondersteuning van Harry mogelijk voor de zomer nog te proberen een voorstel voor te bereiden voor een vervolg daarna, is vervolgens een gezamenlijke lunch genuttigd als afsluiting van deze conferentie met voldoende aanknopingspunten om de volgende stappen te zetten in de verdere professionalisering van raad en college van de gemeente Westland.

Harry ter Braak / Gerard Ekhart
Driebergen

Bijlagen

1. Stijl van raadsleden
2. Democratische en bestuurlijke waarden
3. Output discussie subgroepen m.b.t. waarden
4. Foto's van ideeën incl. stickers

Bijlage 1

•••
Stijlen van raadsleden

• **Prörper en Kessens (2005):**

- **Postbode:** geeft klachten en wensen van burgers door, 'zonder brieven te openen en te lezen'
- **Advocaat:** behartigt belangen van individuele burger of specifieke groep burgers, ongeacht eigen opvatting
- **Mediator:** bemiddelt onpartijdig tussen belangen
- **Politiek stuurder:** bepaalt zijn positie o.g.v. maatschappelijke signalen en eigen visie, en oefent invloed uit t.a.v. maatschappelijke vraagstukken en belangentegenstellingen a.d.h.v. politieke keuzevraagstukken
- **Verkoper:** draagt beleid en partijpolitieke standpunten uit
- **Ambassadeur:** vertegenwoordigt het gemeentebestuur en is zaakwaarnemer
- **Bliksemafleider:** neutraliseert ongenoegens van burgers, instellingen en bedrijven

Bijlage 2

Democratische en bestuurlijke waarden	
1. Deliberatie	Besluiten moeten worden genomen op basis van uitwisseling van argumenten na een open gesprek met alle belanghebbenden
2. Zeggenschap	Hoe wordt zeggenschap verdeeld? Waarover kunnen bewoners (moe)beslissen? Op welke gebieden wordt zeggenschap van de raad gedeeld met belanghebbenden?
3. Inclusie	Niet de meerderheid (50% + 1) telt, maar iedereen. We moeten proberen ieders belang mee te wegen, en non-usual suspects, zwijgende en boze bewoners een stem te geven
4. Transparantie	Besluitvormingsprocessen moeten duidelijk en toegankelijk zijn. Belanghebbenden moeten kunnen zien of en hoe hun keuzes doorwerken in beleid. Het moet zichtbaar zijn waar publiek geld aan wordt besteed
5. Checks & balances	Er moet goede tegenspraak georganiseerd zijn: een kritische onafhankelijke rekenkamer, burgerforum of andere 'waakhond' van de democratie
6. Deskundigheid	De beste oplossing moet worden gekozen, op basis van goede analyse en deskundigheid
7. Tempo	We moeten er voor zorgen het tempo er in te houden en doortastend durven zijn
8. Visie & programma	De visie en het programma waarop ik ben gekozen moeten herkenbaar zijn in mijn handelen
9. Succes	Er moeten successen behaald worden
10. Voorspelbaarheid	Het handelen van de gemeente moet voor inwoners en ondernemers voorspelbaar zijn. Kaders moeten duidelijk zijn en nageleefd worden

Afbeelding 1

Overzicht diverse democratische en bestuurlijke waarden (Harry ter Braak/WagenaarHoes, juni 2019)

Bijlage 3

Output subgroepen

<p>de Rank PARTY CENTRUM</p> <p><u>Idealen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beste voor Westland - <u>krachten</u> - <u>naar voren</u> - <u>betrokkenheid</u> - <u>WV stevigheid</u> - <u>creëren</u> <p>Bob</p> <p>Werkgroepen</p> <p>Twitter</p>	<p>de Rank PARTY CENTRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking / Samenwerking (aanpak) - Toekomst - Invoeren van nieuw / Nieuwe Voorstellen - Vets ja tegen regels - Verantw. Samenwerking (in Westland) / (in Westland) - Samenwerking - cyclus / Regels 	<p>de Rank PARTY CENTRUM</p> <p>Geen idee waarom in de regio in deze - algemeen belang - respect - kostenreductie</p> <p>Geen - algemeen belang - duurzaamheid - lokale en lokale</p> <p>Geen - lokale productie of ook generatie en alle deze - lokale productie</p> <p>Geen - behoud of samenwerken - lokale productie</p>
--	--	---

Output subgroepen

<p>de Rank PARTY CENTRUM</p> <p>1. Beste voor Westland / Westlanders - te maken / te maken</p> <p>2. Samenwerkend - werket beter / samenwerken - met per definitie / samenwerken - kan beter voor / samenwerken - als op gebied - stop & maken in / samenwerken - besluit / samenwerken</p> <p>3. acceptatie van / samenwerken - beste voor / samenwerken - goed / samenwerken - op gebied / samenwerken - met alle / samenwerken - naar in / samenwerken - integreer / samenwerken</p>	<p>de Rank PARTY CENTRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> - beperkt breed / samenwerken - discussie / samenwerken - de / samenwerken - problemen / samenwerken - sturen op / samenwerken - discussie / samenwerken - met elkaar / samenwerken - college / samenwerken - presidium / samenwerken
--	---

Bijlage 4

